

د افغانستان بانک

بانک

د افغانستان بانک میاشتنی

یوولسم کال، یوسلو دوه ویشتمه گڼه د ۱۳۹۶ کال د زمري میاشت

حمایت صندوق بین المللی پول در جهت کفای
اقتصادی افغانستان

د افغانستان بانک د لومړي ځل لپاره په مستقیم
ډول په بیه لرونکو پانوکې پانگه اچونه وکړه

نا چلند بانکوټونه

د چلند وړ بانکوټونه

بانک

صاحب امتیاز: د افغانستان بانک

هیئت تحریر: ایمل هاشور، داکتر جهانتاب ولیزار و اقبال صافی

سر دبیر: شفیق الله بارز

مدیر مسئول: یما عقیف

گزارشگران: حمیدالله فیضی، عبدالحفیظ شاهین

دیزاین: خالد احمد فیضی

فوتوژورنالیست: زیرک ملیا

مترجمان: عین الله عیان و مسعود ودان

مسئول چاپ و توزیع: تمیم احمد صمیمی

آدرس: آمریت اسناد و ارتباط، د افغانستان بانک

تلفون: ۰۰۹۳۰۲۰۲۱۰۴۷۶۱

فکس: ۰۰۹۳۰۲۰۲۱۰۰۳۰۵

پست الکترونیکی: magazine@dab.gov.af

صفحه الکترونیکی: www.dab.gov.af

شماره ثبت: ۶۵۸

www.facebook.com/AFGCentralbank

twitter.com/AFGCentralbank

Da Afghanistan Bank-Youtube

Da Afghanistan Bank-Google+

د دې ګڼې مطالب

سیستم ثبت اعتبارات عامه؛ منبع معتبر و مطمئن معلومات ...

د افغانستان بانک برای انسجام هر چه بیشتر امور بانکداری، ...

د افغانستان بانک له خوا په کابل کې د صرافانو او پولی ...

د افغانستان بانک د لومړي ځل لپاره په مستقیم ډول په بیه ...

حمایت صندوق بین المللی پول در جهت خود کفایی اقتصادی ...

د افغانستان بانک با امضای تفاهمنامه دو مؤسسه کوچک مالی ...

په د افغانستان بانک کې د مسلکي کدرونو د جذبولو په موخه ...

د افغانستان او ترکمنستان ترمنځ د تړونونو د لاسلیک اغیزې

په افغانستان کې د پانګه اچونې د ودې کچه او حالت

ختیځ ولایتونو کې، پانګه اچوونکي هڅونې ته اړتیا لري

افزایش کشت زعفران؛ تقویت اقتصاد کشور را در پی دارد

د نړۍ اقتصادي خبرونه

فقر یکی از چالش های جدی جوامع در حال توسعه

نقش کارآفرینی در رشد اقتصاد

بانکداری الکترونیکی، یکی از نیازهای عصر حاضر

نقش زنان در اقتصاد خانواده و اجتماع

یاد آوری: به غیر از سرمقاله که دیدگاه رسمی "مجله بانک" است، مسئولیت مضامین و مقالات دیگر به نویسندگان آن بر

می گردد، همچنان استفاده از مقالات و تصاویر مجله با ذکر مأخذ مجاز است.

سیستم ثبت اعتبارات عامه؛ منبع معتبر و مطمئن معلومات اعتباری در کشور

بانک‌ها منحصراً تمویل کننده گان مالی تشبثات کوچک، متوسط و بزرگ، تجارت و ... نقش بارز و چشمگیری را در توسعه فعالیت های اقتصادی ایفاء می نمایند. در این میان به منظور اینکه بانک‌ها بتوانند قروض مورد نیاز متشبین را به صورت مطمئن اجراء نمایند، و هم میان مشتریان و بانکها اعتماد متقابل فراهم شود، به یک سیستم مصون ثبت اعتبارات نیاز محسوس گردید.

نظام بانکی افغانستان با در نظر داشت پیشرفت تکنالوژی و عرضه خدمات بانکی مطابق معیارهای جهانی، به عیار سازی سیستم‌ها پرداخته و طی دهه گذشته نوآوری و پیشرفت های زیادی را نصیب کشور نمود. بانک‌های افغانستان با وجود سیالیت خوب، به نسبت نبود یک سیستم منظم ثبت اعتبارات که سبب مصئونیت دارایی های شان گردد، نمی توانستند قرضه مورد نیاز تجار و متشبین سکتور خصوصی را با اطمینان خاطر اجراء نمایند.

د افغانستان بانک با توجه به این امر و جهت فراهم آوری سهولت های لازم در جهت قرضه دهی بگونه مصئون، مؤثر و مطمئن، آمریت ثبت اعتبارات عامه را در سال ۱۳۸۷ در تشکیل د افغانستان بانک جهت جمعآوری معلومات اعتباری معیاری و عرضه خدمات اعتباری مطلوب برای مؤسسات مالی و بانک‌های تجارتی روی کار ساخت. این اداره از آن وقت تا اکنون به دستاورد های زیادی نایل گردیده که سهولت های زیادی را برای متشبین بمیان آورده است.

سیستم ثبت اعتبارات عامه، بانک‌ها و سایر مؤسسات مالی را قادر می سازد تا از یک سیستم واحد اعتباری، مشخصات قرضه گیرنده، سوابق مقروضین و سایر معلومات اعتباری معتبر را بدست آورده و مطابق آن در اجرای قرضه به آنها اقدام نمایند. این امر نه تنها اینکه نقش نظارتی د افغانستان بانک بالای مؤسسات مالی را تقویه می بخشد، بلکه به بانک‌ها کمک خواهد کرد تا با اطمینان خاطر قرضه های مصون را به

متشبین اجراء نمایند. □

د افغانستان بانک برای انسجام هر چه بیشتر امور بانکداری، نمایندگان بانک‌های تجارتي را رهنمائی لازم نمود

گروه اقدامات مالی بین المللی (FATF) از هیچ نوع سعی و تلاش دریغ ننمود، در ایجاد و فراهم سازی فضای مطمئن و مصئون مالی نیز ثابت قدم است. قابل یادآوریست که د افغانستان بانک منحيث بانک مرکزی کشور همواره جلساتي را با نماینده گان بانک های تجارتي جهت بهبود فعالیت های نظام بانکی دایر نموده است. ■

انجام داده و اجازه ندهند تا زمینه سوء استفاده از نظام بانکی فراهم شود. محترم خلیل صدیق ضمن سمع نظریات نماینده گان بانک های خصوصی و دولتی در جهت بهبود هر چه بیشتر سیستم بانکی در کشور، از آنها خواست تا تمامی فعالیت های خود را در پرتو قوانین بانکی و با در نظر داشت معیار های قبول شده جهانی عیار ساخته و به جامعه جهانی ثابت کنند که همانگونه که افغانستان در بیرون ساختن نظام بانکی از لست خاکستری

د افغانستان بانک بتاريخ ۱۷ اسد ۱۳۹۶ جهت بهبود امور کاری و جلوگیری از ایجاد مشکلات در داد و ستد مالی بانک‌ها، نشستی را با اشتراک نمایندگان بانک های تجارتي راه اندازی نمود. محترم خلیل صدیق رئیس گل د افغانستان بانک در جریان این نشست روی مصئونیت معاملات و داد و ستد مالی صحبت نموده گفت که تمام بانک ها مکلف اند تا در چارچوب قوانین و مقررات مالی و بانکی فعالیت های خود را

د افغانستان بانک له خوا په کابل کې د صرافانو او پولې خدمتونو وړاندې کوونکو ته د عامه پوهاوی پروگرام

مالي معاملې بايد له خونديتوب څخه برخمنې وي او هيڅ راز معامله هم د تورو پيسو د سپينولو لامل ونه ګرځي. په دې پروګرام کې د صرافانو د ټولنې استازو وويل چې د د افغانستان بانک په ياده مقررې کې تعديلات د مالي نظام د پياوړتيا او خونديتوب په موخه راغلي دي، خو د ګرځنده صرافانو په اړه بايد هم پريکړه وشي او ټولې کړنې يې د قانون په رڼا کې ترسره شي، ځکه ځينې مالي معاملې د دوی له خوا ترسره کيږي. د عامه پوهاوی پروګرام چې د افغانستان بانک د څارنې لوی آمریت لخوا جوړ شوی وو، دوه ورځې يې دوام وکړ او د پروګرام له پای وروسته ګډون کوونکو تصديق لیکونه هم ترلاسه کړل. □

افغانستان مالي نظام لا ډير خونديتوب او سلامتيا ولري او له صرافانو څخه يې وغوښتل چې ټولې کړنې د قانون او مقرراتو په رڼا کې ترسره او خپل راپور ليردونې پروسه هم په بشپړه توګه برينښايي کړي.

د پروګرام په دويمه ورځ کې د افغانستان بانک د صرافانو او پولې خدمتونو د وړاندې کوونکو د عامه پوهاوی په اړه په ښوونيزه پروګرام کې د صرافانو او مالي خدمتونو د وړاندې کوونکو، وړاندیزونه واوريدل شول.

د پولې خدمتونو او صرافانو د کړنو د تنظيم او قانوني کيدو په مقررې کې تعديلات، د جواز د اعتبار د نيتې غځول، د مالي شرکتونو جوړول، او د صرافانو د ثبتولو پروسه رانغاړي.

د افغانستان بانک هڅه کوي چې ټولې

د ۱۳۹۶ کال د چنگاښ ۲۷ مه د افغانستان بانک د صرافانو او پولې خدمتونو وړاندې کوونکو ته د جواز ورکونې او پيسو وينځلو او د ترهګرۍ د تمويل له مخنيوي څخه د پوهاوي ښوونيزه برنامه په لاره واچوله.

د افغانستان بانک لومړي مرستيال ښاغلي واحدالله نوشير د پروګرام په ترڅ کې وويل چې د افغانستان بانک چمتو دی، خو صرافانو ته د جواز ورکونې، راپور جوړونې او له پيسو وينځلو څخه د مخنيوي په برخه کې هر ډول عامه پوهاوي پروګروامونه جوړ کړي. هغه وويل چې د دې پروګرام موخه هم په مالي برخه کې د صرافانو د عمومي او تخنيکي معلوماتو زياتول دي.

ښاغلي نوشير زياته کړه چې د افغانستان بانک مشريز پلاوی هڅه کوي چې د

د افغانستان بانک د لومړي ځل لپاره په مستقیم ډول په بیه لرونکو پانډو کې پانګه اچونه وکړه

کابل، ۱۳۹۶ د زمري ۲۲ - د افغانستان بانک مشرتابه پلاوي د یوې غونډې له لارې د Indexation سیستم په مرسته په بیه لرونکو پانډو کې د پانګې اچونې له امله د بازار د عملیاتو آمریت له کړنو څخه ستاینه وکړه.

د افغانستان بانک د نوښتونو په لړ کې دا ځل د ۲۰۱۷ کال د اګست میاشتې په ۲ نیټه د لومړي ځل لپاره د انډکسشن سیستم په مرسته د هېواده بهر په مستقیم ډول په بیه لرونکو پانډو کې پانګه اچونه

وکړه چې له نیکه مرغه مثبتې پایلې یې درلودلې دي.

په دې غونډه کې د افغانستان بانک لوی رئیس ښاغلي خلیل صدیق وویل چې د بریا د ترلاسه کولو په موخه د تکرې او وېرو کسانو ټاکنه او ګومارنه، د وړتیاوو لوړول او د اغېزناکه کاري ډلې درلودل یو اړینه موضوع ده چې د افغانستان بانک د دغه اصل په پام کې نیولو سره د پرمختګ، نوښت او د ګټورو لاسته راوړنو شاهد دی.

ښاغلي خلیل صدیق زیاته کړه چې په دې برخه کې په مستقیم ډول پانګه اچونه هم د افغانستان بانک لپاره یوه مهمه لاسته راوړنه ګڼل کېږي چې د افغانستان بانک کې د وېرو او تکرې کسانو د ټاکلو او ګومارلو په پایله کې لاسته راغلې ده. د افغانستان بانک تل هڅه کوي چې خپل فعالیتونه د نړیوالو منل شویو معیارونو سره عیار کړي او د نړیوالو پرمختګونو سره سم ګام کېږدي. □

حمایت صندوق بین المللی پول در جهت خود کفایی اقتصادی افغانستان

مورد اجرائیوی صندوق بین المللی پول
 پس از ارزیابی برنامه سه ساله اش در
 افغانستان برای تقویت مدیریت اقتصادی
 ۶.۲ میلیون دالر را منظور کرد.
 این مبلغ به هدف اصلاحات ساختاری
 برای تسهیل در انکشاف سکتور
 خصوصی، مبارزه با فساد اداری، برنامه
 های اصلاحات مالی، مساعد ساختن زمینه
 برای سرمایه گذاری سکتور خصوصی در
 افغانستان و تقویت مدیریت مالی عمومی
 مدنظر گرفته شده است.
 صندوق بین المللی پول روی تسهیلات
 اعتباری گسترده با جمهوری اسلامی
 افغانستان به سطح کارمندان به توافق
 رسیده است.

«

طبق درخواست مقامات افغان، این برنامه ارزیابی مدیریت اقتصادی دولت افغانستان برای مدت سه سال تحت حمایت تسهیل تمديد کريدت (ECF) قرار میگیرد. که در ارزیابی اول برنامه سه سال در ۲۴ می سال ۲۰۱۷ میلادی (ای ام اف) کارکردهای دولت افغانستان را مثبت ارزیابی کرده و برای افغانستان تسهیلات هرچه بیشتر در سکتور اقتصادی منجمله واگذاری ۴۴.۹ میلیون دالر که وعده سپرد، درنخستین قدم آن ۶.۲ میلیون دالر کمک را منظور کرده است.

گفتنی است که از زمان تاسیس صندوق بین المللی پول تا به امروز تغییری در اهداف این سازمان به وجود نیامده است. اما نوع عملکرد آن که نظارت، کمک تخصصی و مالی است همگام با رشد نیاز و تقاضای کشورهای عضو تغییر کرده است.

هیئت صندوق بین المللی پول از تاریخ ۲۳ فبروری الی ۴ مارچ سال ۲۰۱۷ به ریاست کرسیتوف دوئوالد به منظور ارزیابی اول برنامه سه ساله تسهیل تمديد کريدت صندوق بین المللی پول با هیئت افغانی در شهر دبی ملاقات نمودند. در جریان ملاقات دو طرف در رابطه به پیشرفت

های اخیر اقتصادی و تطبیق اصلاحات تحت برنامه تسهیل تمديد کريدت بحث و تبادل نظر نمودند.

هیئت متذکره از کار کرد های حکومت افغانستان بخاطر مدیریت بهتر اقتصاد بزرگ و پیشرفت در شرایط دشوار ستایش بعمل آورده و افزودند که کمک های مالی تمویل کننده گان برای تأمین بودجه و کسر تجارت به منظور توازن خزانه نقدی و ذخایر بین المللی ادامه می یابد.

به اساس گزارش صندوق بین المللی پول رشد ناخالص داخلی افغانستان در سال ۲۰۱۶ دو فیصد تخمین گردیده و در صورت ازدیاد محصولات زراعتی این رقم در سال ۲۰۱۷ به ۳ فیصد افزایش پیشینی شده است.

انتظار می رود با برگشت بیشتری از پناهندگان از کشورهای همسایه میزان تورم به ۶ فیصد برسد. اما کمک های مالی تمویل کننده گان برای تأمین بودجه و توازن خزانه نقدی ادامه می یابد.

به اساس این توافق که بین دولت افغانستان و صندوق بین المللی پول صورت گرفته است، صندوق بین المللی پول متعهد است که دولت و مردم افغانستان را در رابطه به

برنامه های اصلاحات اقتصادی به منظور حفظ ثبات مالی، تقویت و ایجاد یک اقتصاد سالم کمک نماید. □

مآخذ و منابع:

۱- www.imf.org/external/lang/dari/np/sec/pr/2016/pr16317d.pdf

۲- <http://mof.gov.af/fa>

۳- آمریت عمومی سیاست پولی، د افغانستان بانک

حمیدالله فیضی

په د افغانستان بانک کې د مسلکي کدرونو د جذبولو په موخه آزموینه واخیستل شوه

غواړي په د افغانستان بانک کې دنده ترسره کړي، لومړی ورڅخه تحریري آزموینه اخیستل کيږي، بیا د مرکې یا تقریري آزموینې لپاره را غوښتل کيږي او د بریالیتوب په صورت کې، پرته له ځنډ څخه په د افغانستان بانک اړوندو آمریتونو کې په دنده ګمارل کيږي. ■
حمیدالله فیضي

کارکوونکو د جذبولو پروسه په بشپړه روڼتیا سره ترسره کيږي او یوازې مسلکي زده کړه، ظرفیت او توانيې تاسو بریالي کولی شي. هغه زیاته کړه چې د دې آزموینې موخه هم په د افغانستان بانک کې د وړ او ځواکمن مدیریت رامنځته کول، د مسلکي کدرونو جذبول او همدا ډول په افغانستان کې د مالي راکړو او ورکړو روڼوالی دی. د یادونې وړه ده، چې د افغانستان بانک ټول کارکوونکي د آزادې سیالۍ له لارې په دندو ګمارل شوي دي. ټول هغه کسان چې

کابل، د ۱۳۹۶ کال، د زمري د میاشتې په ۷ مه د افغانستان بانک د مالي چارو د څارنې په لوی آمریت کې د کارکوونکو د ګمارنې لپاره د روڼوالي او ضوابطو ته د لومړتیوب ورکولو په موخه له ۳۲۰ تنو ګډون والو څخه تحریري آزموینه واخیستل شوه. د افغانستان بانک دویم مرستیال ښاغلي محمد قسیم رحيمي د ګمارنې د آزموینې له پروګرام څخه د لیدنې په ترڅ کې دا سیالۍ د داوطلبانو لپاره یو ښه فرصت وباله او زیاته یې کړه چې په د افغانستان بانک کې د

د افغانستان بانک با امضای تفاهمنامه دو مؤسسه کوچک مالی اجازه دسترسی به سیستم ثبت اعتبارات عامه را به آنها اعطا نمود

د افغانستان بانک به سلسله ایجاد سهولت برای بانک ها و مؤسسات مالی، بتاريخ ۱۴ اسد ۱۳۹۶ تفاهم نامه را بمنظور دسترسی معلومات از سیستم های ثبت اعتبارات عامه با Exchange Zone و IIFC (Islamic Investment and Finance Cooperative) به امضا رساند.

محترم محمد قسیم رحیمی معاون دوم د افغانستان بانک حین امضای این تفاهم نامه گفت که نهاد های مالی می توانند با دسترسی به سیستم ثبت اعتبارات عامه، معلومات کافی را در مورد سوابق اعتباری افراد و تشبثات کوچک و متوسط که خواهان استفاده از عرضه خدمات مالی به ویژه قرضه گیری هستند، بدست بیاورند. محترم رحیمی همچنان افزود با دسترسی

مالی، بانک های تجاری، شرکت های مخابراتی و ادارات مربوط می باشد. با استفاده از سهولت های سیستم ثبت اعتبارات، مؤسسات مالی می توانند حین مراجعه مشتریان به منظور اخذ قرضه، در مورد سوابق اعتباری مشتریان معلومات حاصل نمایند. □

به این سیستم اشخاص و مؤسسات تجاری میتوانند به وجوه مالی دسترسی بیشتر پیدا کرده و سرعت عمل و شفافیت در سطح عرضه خدمات مالی ایجاد شود. هدف دفتر ثبت اعتبارات عامه جمعآوری معلومات اعتباری معیاری و عرضه خدمات اعتباری مطلوب برای مؤسسات

د افغانستان او ترکمنستان ترمنځ د تړونونو د لاسلیک اغیزې

- ترکمنستان د منځني آسيا يو له هغو هېوادونو څخه دی، چې د شوروي اتحاد له ویشل کېدو وروسته یې د خپلواکۍ په اعلانولو سره په سیمه کې د بې پرې سیاست اعلان وکړ او ورسره یې د سیمې د هېوادونو ترمنځ اړیکو ته د امنیتي او نورو مسایلو پر ځای اقتصادي لید مطرح کړ.
- همدا ډول افغانستان هم د هغو هېوادونو له ډلې څخه دی چې د ملګرو ملتونو د غونډې په ترڅ کې د ترکمنستان له دریځ څخه ملاتړ اعلان کړ او دا یې د سیمې او نړیوالو هېوادونو په ګټه یاد کړ. د ترکمنستان لپاره په سیمه کې تر ټولو
- مهمه اقتصادي پروژه ټاپي ده، چې له همدې کبله نوموړی هېواد له افغانستان سره نږدې پاتې شوی دی. ترکمنستان په خپل اقتصادي سیاست کې سویلي آسیا د خپلو اقتصادي پروګرامونو لپاره مهمه برخه ګرځولې ده او پر همدې بنسټ غواړي چې د افغانستان له لارې سویلي آسیا ګوټ ګوټ ته راکړه او ورکړه ولري.
- د افغانستان ولسمشر جلالتماب محمد اشرف غني د ۱۳۹۶ کال د چنگاښ په یوولسمه ترکمنستان ته د سفر پرمهال لدې فرصت څخه په ګټې اخیستنې سره، د همکاریو اته تړونونه او هوکړه لیکونه لاسلیک کړل.
- چې دا هوکړه لیکونه لاندینو برخو ته ځانګړي شوي ول:
- ۱- د غالینو د صنعت په برخه کې د افغانستان او ترکمنستان ترمنځ تړون؛
  - ۲- د افغانستان او ترکمنستان د بهرنیو چارو وزارتونو ترمنځ په ۲۰۱۸ او ۲۰۱۹ کلونو کې د همکاریو تړون؛
  - ۳- له ترکمنستان څخه بادغیس او د جوزجان ولایت ځینو ولسوالیو ته بریښنا لیردولو هوکړه لیک؛
  - ۴- د جوزجان او مخدوم قلې پوهنتونونو ترمنځ د علمي همکاریو هوکړه لیک؛
  - ۵- د افغانستان او ترکمنستان هېوادونو

سوله او ثبات کې خپلې ګټې ولټوي. □

حمیدالله فیضی

1. <http://investinafghanistan.af/>

why-invest-in-afghanistan_ps/

2. سرچینه: په ترکمنستان کې د افغانستان د

سفارت خبرپاڼه

3. بي بي سي / کابل د ۱۳۹۶ کال د چنگاښ ۱۲

4. سرچینه: آزادي راډيو ۱۲/۴/۱۳۹۶

ترکمنستان او د منځنۍ آسيا د اقتصادي سرچينو څخه په ګټې اخيستو په سياسي برخه کې ځان له وابستګۍ را بهر او په حقيقت کې افغانستان د ګاونډيو هېوادونو د اقتصادي او سوداګريزې اړتيا په توګه مطرح کړي.

بل لوري ته دا چې افغانستان هم د منځنۍ آسيا هېوادونو سره د ښو اړيکو په لرلو سره ځان نړيوالو بازارونو او سمندري لارو ته رسول غواړي چې په دې سره په وچه کې له راګير حالت څخه د ژغورنې يو هيله يې بشپړه شي.

دا سمه ده چې ترکمنستان د منځنۍ آسيا د هېوادونو په منځ کې د انرژۍ او نفتي موادو پلازمينه ده، خو د ترکمنستان لپاره تر ټولو مهم بازار سويلي آسيا ده، چې په تګ کې افغانستان ته ډيره اړتيا لري.

همدا ډول د دواړو هېوادونو ګټې يو پر بل پورې نغښتې دي چې د اړيکو پراختيا کولی شي د دې ګټو خونديتوب ته د عمل جامې ورکړي. په سيمه ايزه کچه د اقتصادي فرصتونو رامنځته کول او پرې د سيمې هېوادونو راټوليدل د سيمې له تلپاتې سولې، ټيکاو او اقتصادي پرمختګ سره مرسته کوي، ځکه ټول هېادونه بيا هڅه کوي چې د کپو ګټو هېوادونو په

ترمنځ د وسپنې د نړيوالې لارې په تړاو چې د افغانستان له سرحدو به تيريري هوکړه ليک؛

۶ - د دواړو هېوادونو ترمنځ د اوسپنې د لارې د جوړښت په طرزالعمل هوکړه چې د امام نظر او آقينه ترمنځ جوړيږي؛

۷ - د افغانستان او ترکمنستان ترمنځ په نړيوالو ترانسپورتي اړيکو هوکړه ليک؛

۸ - د افغانستان او ترکمنستان ترمنځ د ګمرکي همکاريو په برخه کې تړون؛

ترکمنستان غواړي چې د سويلي آسيا هېوادونو د انرژۍ بازار تر لاسه کړي او افغانستان په خپل اقتصادي سياست کې يو مهم نږدې هېواد بولي، ځکه د افغانستان له همکارۍ پرته نورې لارې د وخت له منځه وړونکې او هم ګرانې پريوځي.

افغانستان او ترکمنستان په حقيقت کې په نوي سياسي ليد لوري کې د سيمې په کچه له کپ اقتصادي لیده برخمن دي، توپير يواځې دومره دی، چې ترکمنستان د يوې لارې په توګه غواړي له افغانستان تېر تر پاکستان، هند او نورو سويلي آسيايي هېوادونو پورې خپل د انرژۍ اوږدمهاله بازار جوړ کړي.

خو افغانستان بيا غوښتونکی دی چې د

په افغانستان کې د پانګه اچونې د ودې کچه او حالت

په افغانستان د پانګه اچونې د ودې په موخه باید د شپږو اقتصادي سکتورونو (کرنې، کانونو، خدمتونو، صنایع، انرژۍ او ودانۍ) برخې ته پاملرنه ډیره شي چې په دې وروستیو کې دولت هم د دې برخو د پیاوړتیا په موخه بېلابېل پلانونه او ستراتیژۍ پلي کړي دي.

تېرو ۱۶ کلونو ته په ځغلنده کتنې، د هېواد په اقتصادي وضعیت کې د پام وړ بدلون راغلی چې له هغې ټولګې څخه د سرانه عاید لوړوالی له ۱۵۰ ډالرو څخه نږدې شپږو سوو ته رسیدلی، پانګه اچونه زیاته شوې، افغانستان کورني تولیدات ډیروالی موندلی او د ځینو درملو ترڅنګ، ډیری توکي د افغانستان دننه تولیدیږي لکه غوړي، صابون، شامپو،

بېلابېل د څښاک توکي، او د میوو بېلابېل جوسونه. همداراز د ټرانسپورټ، رسنیو، مخابراتو، بانکدارۍ او ودانیزو سکتورونو په برخه کې هم پرمختګ شوی دی او د کانونو او انرژۍ د تولید په موخه هم پلانونه په لاره اچول شوي دي.

افغانستان اوس مهال د درې ترلیون ډالرو په ارزښت ځمکنۍ زیرمې لري، چې د دې سپړنه او لدې څخه ګټه اخیستنه کولی شي، افغانستان ځان بساینې ته ورسوي او د ټولو افغانانو لپاره هم د کار کولو لارې چارې برابرې کړي.

د افغانستان د کانونو او صنایعو وزارت د معلوماتو له مخې افغانستان د کانونو د ښه کیفیت له امله نړیوال شهرت لري چې

لاهم سپړل شوي نه دي او د بیلګې په توګه د حاجیګګ د اوسپنې د کان یادونه کولی شو، چې د نړۍ په هېڅ ځای کې د اوسپنې د کانونو سلنیزه له ۵۰ سلنې تر ۵۱ سلنې زیاته نه وي، دا په داسې حال کې ده چې د حاجیګګ کان د اوسپنې سلنیزه له ۶۵ تر ۷۰ سلنې رسېږي.

په همدې حال کې د مخابراتي برخې پرمختګ خو د ځینو هېوادونو په پرتله بې ساري دی او اوس د ډیریو پرمختللو هېوادونو سره ډغرې وهي او په زرګونو کسانو په مخابراتي برخه کې په کار لګيا دي، چې د افغانستان دولت لپاره هم د ښه عاید سرچینه ګرځیدلې ده.

د څیړنیزو راپورونو پربنسټ د تیرو کلونو

په اوږدو کې په افغانستان کې د ودانیزو پروژو په برخه کې پانګه اچونه ډیره شوې او د پلازمینې کابل په ګډون د هېواد په بېلابېلو ولایتونو کې ښارګوټي او میشت مینې جوړې شوې دي، چې په دې برخه کې د پانګه اچونې بهیر ګړندی دی.

دغه راز د افغانستان دولت د ګاونډیو هېوادونو په ګډون یې د سیمې له نورو هېوادونو سره هم سوداګریزو اړیکو ته پراختیا ورکړې او دا د دې لامل شوي چې بهرني پانګه وال هم په افغانستان کې پانګه اچونې ته لېوالتیا پیدا کړي.

دولت وتوانید چې د پانګه اچونې د تشویق په موخه د هېواد په بېلابېلو سیمو کې د ۲۹ اوبو بندونو د جوړولو تړونونه لاسلیک کړي او د ځینو یې کار هم پیل شوی، چې د دې بندونو په جوړیدو سره به د انرژۍ له برخې افغانستان ځان بساینې ته ورسیري او پانګه وال هم له بشپړې انرژۍ څخه برخمن شي.

که څه هم افغانستان یو کرنیز هېواد دی، خو اوس مهال هم د اوبو د نشتوالي له امله یې ډیری ځمکې شاړې پاتې دي او د افغانستان د اوبو په محارولو سره به د انرژۍ تولید زیات شي او سوداګر به هم پانګه اچونې ته زړه ښه کړي، ځکه ډیری پانګه وال اوس د انرژۍ له نشتوالي

سره مخامخ دي.

دولت په هېواد کې د لایزاتي پانګونې د جذب او تشویق او همدا ډول د هغې ډلې پانګوونکو د تېښتې څخه د مخنیوي لپاره، چې وړاندې تردې د خصوصي خدماتي او لوژستیکي کمپنیو له خوا بهرنیو ملکي او نظامي ځواکونو سره په کار بوختې وې، هڅه کوي کار پیدا کړي او دا کمپنۍ خپلې پانګې نورو هېوادونو ته ونه لیردوي.

د کرنې وزارت د پلان او پالیسۍ پربنسټ د کرنې په برخه کې د پانګونو جلبول، چې د کرنیزو تولیداتو د ودې سبب کیږي. د کرنیزې ټکنالوژۍ څخه ګټه اخیستنه، د اوبه شیندنې او قطره یې سیستم له لارې کرنه، یخ خونو جوړول، د مېوې پروسس، هغه وړې فابریکې او واټرپمپونه، چې د خصوصي سکتور پانګه اچونې ته اړتیا لري، د کرنیزې ودې تر ټولو مهم لاملونه ګڼل کیږي.

دولت ته پکار ده چې د کانونو، مخابراتو، د ودانیو جوړول، سوداګرۍ، لوړو زده کړو، درمل جوړونې، برېښنا، بېمې او نورو برخو کې پانګونې ته پاملرنه ډیره کړي، خو پانګه وال هم زړه ښه کړي چې پانګه اچونه ترسره کړي. که څه هم د پانګې اچونې د هڅونې او تضمین لپاره باید په افغانستان کې د

اداري فساد جرړې له منځه یوړل شي او د پانګه والو لپاره د سیالۍ سالم وضعیت، د خلکو امنیت او د پانګه والو ساتنه هم په پام کې ونیول شي.

دا په لومړي سر کې ټولو هېوادوالو او په ځانګړي توګه پانګه اچوونکو ته لاره برابره وي، چې په افغانستان کې په ډاډه زړه پانګه اچونه ترسره کړي، او په دوهم قدم کې پانګه اچونکي تشویق او هڅوي چې د هېواد ګوټ ګوټ ته خپلې پانګونې پراخې کړي. □

حمیدالله فیضي

1. www.ez-afghanistan.de

2. www.ifc.org/

SocialMediaIndex

3. www.ifc.org

4. <http://www.bbc.co.uk/nazer/>

lifeandlearning_pashto/story

5. اقتصادي اصطلاحات، عبدالله عادل، امان الله

ورین، ص ۴۴-۶۶، ننگرهار.

ختیځ ولایتونو کې، پانکه اچوونکي هڅونې ته اړتیا لري

تاج محمد تمکین
د افغانستان بانک د ختیځ زون اقتصادپوه

شوی دی.

ورځ تر بلې خپلې کاروباري دایرې ته پراختیا ورکړي او د هېواد په اقتصادي پیاوړتیا کې خپل رغنده رول ولوبوي. راشکو بابا د بخار د دیگ د جوړولو فابریکه هغه نوم دی چې شاید د هېواد په کچه ټولو اوریدلی وي، راشکو بابا فابریکه دیگ بخارونه تولیدوي او همدا جوړ شوي تولیدات یې د خپل معیار له مخې دومره نوموتي دي چې نه یوازې د افغانستان دننه یې خلک خوښوي، بلکې د هېواد څخه بهر یې هم نوم پیژندل

ختیځ زون د افغانستان یو د مهمو زونونو څخه دی چې ننگرهار، لغمان، کونړ او نورستان ولایتونه رانغاړي. ختیځ زون د ښې هوا له کبله د فعالیتونو لپاره ښه اقلیم لري او په دې سیمه کې متشبثین کولی شي چې په ښه اقلیمي فضا کې خپلو تولیداتو ته ادامه ورکړي. په ختیځو ولایتونو کې ګڼ شمیر متشبثینو پانګه اچونه کړي او همدا ډول د بېلابېلو توکو په تولید کې خپل رول ادا کوي. د ختیځو ولایتونو متشبثین هڅه کوي چې

د راشکو بابا تولیدات د سیمې په کچه د معیار له مخې منل شوي تولیدات دي. همدا ډول د شهدو د مچيو د تولید، د چرگانو د روزنې، د لاسي صنایعو گڼ شمیر تولیدي فابریکې، غالی اوبدنه، یخ جوړونه او داسې نور گڼ شمیر فابریکې په ختیځ کې شتون لري چې خپل فعالیتونه په ښه توګه پرمخ وړي، خو د دولت پاملرنې، تشویق او هڅونې ته اړتیا لری، خو متشبثین خپل کار و بار ته نور هم پراختیا ورکړی.

په پخوانیو کلونو کې به ډیریو موسسو د بازار موندنې او محصولاتو د لا زیات خرڅلاو په موخه د اړوندو تولیدي شرکتونو او فابریکو سره مرسته کوله، چې دمګړی هم د مرستو او د پانګې اچونې د تشویق لړۍ ته ډیره اړتیا لیدل کیږي.

د مرسته کونکو او ملاتړ کونکو موسسو په شمیره کې هم تر ډیره بریده کمښت راغلی چې له امله یې پانګه اچونکي د لا زیاتې پانګې اچونې په صورت کې د اندیښنې احساس کوي.

د ختیځو ولایتونو فابریکې نه یوازې دا چې د بریښنا د نه شتون سره مخ دي، بلکې د بازار موندنې له اړخه هم

اندیښمن دي. پانګه اچونکي هیله لري چې دولت په داسې اقتصادي تګ لارې کار وکړي، چې عملي کول یې تشویقي، اقتصادي او پراختیایي ښه ولري.

متشبثینو په اند مالیاتو څخه نیولې تر نورو محصولونو او فیسونو وضع کولو په وخت کې دولت تر ډیره پورې د متشبثینو ستونزې او ننگونې په پام کې ونیسي او داسې تګلاره جوړه کړي، چې نوي پانګه اچونکي هم تشویق شي چې په کاروباري چاپیریال کې دننه په تولیدي فعالیتونو پیل وکړي. د دې تر څنګ متشبثین هیله لري چې صنعتي پارکونو په برخه کې باید هر ډول آسانتیاوې رامنځته شي، تر څو د تولیدي فعالیتونو پر مخ وړلو کې د متشبثینو لپاره کومه ستونزه شتون ونلری او د پراخې حوصلې او ډاډ سره خپل فعالیت پر مخ یوسي.

د ختیځې سیمې متشبثین او پانګه اچونکي هیله لري چې د دوی د سر او مال د خوندیتوب تر څنګ باید دولت د دوی د کاروبارونو خوندیتوب هم په پام کې ونیسي.

که د دولت لخوا د ختیځې سیمې متشبثینو د پانګې اچونې لپاره لازم ګامونه

او تګ لارې پلي شي، نو لږې نده چې ختیځ د تولیداتو په مټ به د هېواد اقتصاد د پرمختګ په لور ودرومي او د متشبثینو د کاروبار د پراختیا په صورت کې به گڼ شمیر خلکو ته د کار زمینه او د قانوني پیسو تر لاسه کولو لارې برابرې شي. ■

افزایش کشت زعفران؛

تقویت اقتصاد کشور را در پی دارد

زراعت در کنار سکتورهای خدمات و صنعت در رشد تولید ناخالص داخلی نقش مهمی را ایفاء می نماید و یکی از سکتورهای مهم اقتصادی کشور محسوب می گردد. نقش این سکتور در تقویت اقتصاد خانواده ها و تولید ناخالص داخلی کشور برانزده بوده که نمی توان از آن چشم پوشی کرد. افزایش در محصولات این سکتور مانند سایر تولیدات داخلی، تأثیرات مطلوبی را بالای رشد تولید ناخالص داخلی و اقتصاد کشور می گذارد و کشور را به سوی خود کفایی اقتصادی حرکت می دهد.

افغانستان یک کشور زراعتیست که دارای جغرافیای خوب اقتصادی، آب، هوا و

زمین های فراوان می باشد. زمین های این کشور برای کشت و زرع انواع مختلف نباتات و حبوبات بسیار مناسب و مساعد بوده و اکثریت مردم آن جهت حصول درآمد، مصروف فعالیت و اشتغال درین سکتور اند که با کشت انواع مختلف محصولات زراعتی (گندم، انواع برنج، جواری، ماش، لوبیا، نخود و سایر حبوبات، میوه های سردرختی و زمینی مانند، ناک، سیب، انار، انگور، خربوزه، تربوز و ...) عایدی را نصیب خود و کشور عزیز ما می نمایند.

طی دهه گذشته زعفران یا طلای سرخ نیز در جمع محصولات زراعتی پیوست و کشت آن نتیجه مطلوبی داشت. زعفران به

عنوان یک محصول با ارزش جهانی، جایگاه خود را در میان دیگر محصولات زراعتی کشور پیدا نمود. این محصول استفاده فراوان در مسایل طبی و غذاها دارد که به مرور زمان کشت و برداشت آن در تعدادی از نقاط کشور، بخصوص ولایات غربی کشور در حال افزایش است. در حال حاضر این نبات قیمتی یکی از اقلام مهم صادراتی کشور بشمار میرود. قیمت فی کیلو گرام زعفران در افغانستان ۱۳۰۰۰۰ الی ۱۳۵۰۰۰ هزار افغانی معادل حدود ۲۰۰۰ دالر می باشد و قیمت جهانی آن در حدود ۲۵۰۰ دالر امریکایی است.

قابل یادآور است که زعفران افغانستان در سال های ۲۰۱۳، ۲۰۱۴ و ۲۰۱۵ میلادی

نات تشويق و حمايت نمايد و زمينه را فراهم نمايد تا دهاقين و زارعين کشور در پهلوی دیگر نباتات که در فوق از آنها تذکر بعمل آمد به کشت و توليد آن پرداخته و در رشد اقتصادي کشور سهم فعال خویشرا ايفاء نمایند.

در آخر می توان گفت که افزايش در ميزان حاصلات و صادرات زعفران باعث ايجاد هزاران شغل برای یک تعداد از هموطنان ما که از بیکاری رنج می برند، وسیله کسب درآمد خوب و بلند بردن سطح زندگی دهاقين، رشد توليد ناخالص داخلی، ورود اسعار به خزانه دولت و سرانجام تقويت اقتصاد کشور خواهد شد. منابع:

1. <http://aop.gov.af/> 29/july/2017

[dari](#) گزارش ضیا دانش

2. www.dw.com/8/6/2015 گزارش

امین بهراد

امریکا صادر می گردد که افزايش در صادرات زعفران، دهاقين کشور را به ترويج و کشت هر چه بیشتر آن تشويق می نماید و حتی میتوان گفت که در صورت افزايش صادرات این محصول و حمايت دولت از آن، سایر دهاقين کشور که به کشت کوکنار رو آورده اند به زرع کوکنار خاتمه بخشیده و منحيث کشت بدیل به زرع زعفران خواهند پرداخت.

با در نظر داشت موضوعات فوق، و با توجه به محیط مناسب افغانستان و بلند بودن قیمت زعفران نسبت به سایر محصولات زراعتی، باید توليد آن روز به روز افزايش یابد و افغانستان جایگاه خود را در بین توليدکننده گان زعفران در بازارهای جهانی یابد.

نیاز است تا دولت به منظور ریشه کن ساختن کوکنار، زارعين و توليد کننده

برای سومین سال متواتر به عنوان مرغوب ترین زعفران جهان شناخته شده است. طبق گزارش سایت دویچه وله یا صدای آلمان، "انستیتیوت جهانی سنجش ذایقه و کیفیت مواد غذایی در بروکسل طی سال ۲۰۱۵ میلادی از میان ۳۰۰ نوع زعفران از کشورهای مختلف جهان، زعفران افغانستان را مرغوبترین زعفران جهان برگزیده است".

گزارش ها حاکی از آن است که ساحات تحت کشت و مجموع برداشت شده این محصول در سال ۲۰۰۴ میلادی به صفر تقرب می کرد، اما از سال ۲۰۰۵ الی ۲۰۱۶ میلادی سیر صعودی را پیمود. در سال ۲۰۰۸ میلادی برداشت حاصلات آن به بیشتر از یک هزار کیلو گرام می رسید، اما این رقم در سال ۲۰۱۶ میلادی به حدود ۸ هزار کیلو گرام رسید.

زعفران افغانستان به کشورهای اروپایی و گان زعفران را جهت ترويج و کشت این

د هېواد د خپلواکۍ اته نوي یمه کلیزه مبارک!

خپلواکي زموږ د هېواد د ویاړونو برخه ده!

افغانۍ هم زموږ ویاړ دی، راځئ چې

په راکړو او ورکړو کې یې وکاروو.

کال، یوسلو دوه ویشتمه گڼه د ۱۳۹۶ کال د زمري میاشت

نود و هشتمین سالروز استرداد استقلال کشور مبارک!

استقلال جزوی افتخارات کشور ماست!

پول افغانی نیز افتخار ماست، بیائید

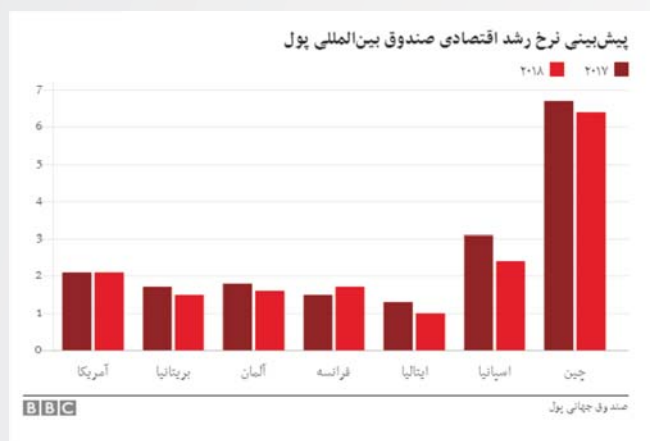
در داد و ستد از آن استفاده کنیم

بر این اساس، این نهاد بین‌المللی مالی و پولی جهانی می‌گوید که رشد اقتصادی بریتانیا در سال جاری ۱.۷ درصد خواهد بود. این سازمان قبلاً رشد اقتصادی بریتانیا را ۲ درصد پیش‌بینی کرده بود.

رشد اقتصادی امریکا براساس تخمین‌های تازه این نهاد، در سال جاری ۲.۱ درصد خواهد بود. صندوق بین‌المللی پول، در ماه اپریل رشد اقتصادی امریکا را ۲.۳ درصد پیش‌بینی کرده بود.

هم‌زمان، آی‌ام‌اف در پیش‌بینی خود برای رشد اقتصادی بریتانیا در سال آینده میلادی تغییر نداده و کماکان آن را ۱.۵ درصد پیش‌بینی کرده است، اما به گفته این نهاد، رشد اقتصادی امریکا در سال آینده میلادی از ۲.۵ درصد به ۲.۱ درصد کاهش خواهد یافت.

۱۳۹۶ لمریز کال کې به د تېرو کلونو په پرتله ډېر عواید تر لاسه شي

د افغانستان د مالي وزارت تمه لري چې روان کال کې به تر بل هر کال زیات عواید تر لاسه شي. د مالي وزارت ویاند اجمل حمید عبدالرحیمزي آزادي راډیو ته وویل چې دولت د ۱۳۹۶ لمریز کال لپاره ۱۵۳ میلیارد افغانۍ هدف ټاکلی دی.

ښاغلي عبدالرحیمزي زیاته کړه: "سړ کال هم زمونږ لپاره ټاکل شوی هدف شاوخوا ۱۵۳ میلیارد افغانۍ دی، خو زمونږ هڅه دا ده چې د کال تر پایه یعنې د قوس تر ۳۰ مې نېټې پورې، زموږ د ملي عوایدو گراف د تېرو کلونو په پرتله په بې ساري ډول لوړ شي.

دا هدف په ۱۳۹۴ لمریز کال کې ۱۱۴ میلیارد افغانۍ او تېر کال بیا ۱۳۲ میلیارد افغانۍ وو چې دولت په یادو کلونو کې له ټاکلې اندازې ډېر عواید راټول کړي دي.

سرچینه: آزادي راډیو د ۱۳۹۶ کال د زمري ۱۷ مه

صندوق بین‌المللی پول: رشد اقتصادی بریتانیا و امریکا در سال جاری کاهش می‌یابد

صندوق بین‌المللی پول (آی‌ام‌اف) به دنبال آنچه که "فعالیت کمتر از انتظار" در سه ماه اول سال جاری خوانده، تخمین‌های خود درباره رشد اقتصادی در بریتانیا و امریکا را تغییر داده است.

در عین حال و علی الرغم این پیش‌بینی درباره رشد اقتصادی بریتانیا و امریکا، پیش‌بینی‌های این نهاد جهانی پول درباره رشد اقتصادی جهان در سال جاری و همچنین سال آینده میلادی تغییری نکرده است. براساس پیش‌بینی صندوق بین‌المللی پول، رشد اقتصاد جهانی در سال جاری ۳.۵ درصد و در سال آینده ۳.۶ درصد خواهد بود.

صندوق بین‌المللی پول در ارزیابی‌های خود همچنین درباره اقتصاد چند کشور عضو اتحادیه اروپا از جمله آلمان، فرانسه، اسپانیا و ایتالیا گفته است که اقتصاد این کشورها در سه ماه اول سال جاری میلادی "در کُل از آنچه انتظار می‌رفته، بهتر بوده است". به گزارش آی ام اف، رشد اقتصادی اتحادیه اروپا در کُل در سال جاری میلادی ۱.۹ درصد خواهد بود که از پیش‌بینی قبلی کمی بالاتر است. این نهاد مالی جهانی در مورد چین نیز پیش‌بینی بهتری کرده و رشد اقتصادی این کشور را در سال جاری از ۶.۶ درصد بیشتر خوانده و آن را ۶.۷ درصد پیش‌بینی کرده است.

آی ام اف رشد اقتصادی چین در سال آینده میلادی را نیز تغییر داده و از ۶.۲ به ۶.۴ درصد تغییر داده است.

منبع: <http://www.bbc.com/persian/business> مورخ ۲ اسد ۱۳۹۶

مسؤلین: په شمال زون کې ۳۶۴ د ممیزو د ساتنې خونې جوړې شوې

د شمال زون د باغدارۍ او مالدارۍ د پروژې مسؤل فهیم جباري د شنبې په ورځ وویل "په شمال زون کې ۳۶۴ د ممیزو خونې ګټې اخیستنې ته وسپارل شوې او په دې سره به په شمال زون کې د ښوالو اقتصادي وضعیت پیاوړی شي."

ښاغلي جباري زیاته کړه چې دغه د ممیزو خونې په یوه میاشت کې له ۵ ټنو انګورو څخه ۱،۴ ټنه ممیز پروسس کوي او پر دغو خونو څه باندې ۲۰۰ میلیونه افغانۍ لګښت راغلی چې ۷۵ سلنه یې د باغدارۍ او مالدارۍ د پروژې او ۲۵ سلنه نور لګښت یې د ښوالو له خوا ورکړل شوی دی. د معلوماتو له مخې، د ممیزو دغه خونې په بلخ، فاریاب، سمنگان، سرپل او جوزجان ولایتونو کې جوړې شوې دي. دغه راز د یو بل خبر له مخې په هرات کې د انګورو جشن او د نورو کرنیزو محصولاتو نندارتون د هرات ولایت محصولاتو ته د بازار موندنې په موخه ترسره شو.

د انګورو جشن هر کال په هرات کې د سلګونو باغلرونکو او چاوراکو په ګډون ترسره کیږي. د سړ کال لپاره د انګورو حاصلات د تېر کال په پرتله ۱۵ سلنه ډېر اټکل شوي دي.

سرچینه: BBC د زمري ۲۱، ۱۳۹۶

فقر یکی از چالش های جدی جوامع در حال توسعه

محبوب الله شریفی

مسئول خطرات آمریت عملیات بازار

می یابد که مهم ترین برنامه کشورها و سازمان ملل متحد به طور رسمی مبارزه با

تقریباً دو میلیارد نفر در تمام جهان از این پدیده رنج میبرند که عمده‌تاً در کشور های افریقایی و آسیایی جنوبی قرار دارند. خوان سومایا دبیر کل سازمان بین المللی کار با تأیید این مطلب در گزارشی تأکید می کند که با وجود رشد اقتصادی جهان؛ جهانی شدن فقر را کاهش نداده و به ایجاد شغل های جدید، بهتر و کاهش دهنده فقر کمکی نکرده است. متأسفانه فقر و گرسنگی در جهان در حالی افزایش

طوریکه دیده میشود جهان رشد اقتصادی معادل ۱/۵ درصدی را تجربه می کند. در این میان فقر نیز به یک معضله ملی و بین المللی تبدیل شده است و در بسیاری از نقاط جهان رو به افزایش است. با وجود رشد میزان ۹/۹ درصدی تجارت جهانی، در حال حاضر نیمی از کارگران جهان آنقدر درآمد ندارند که خود و خانواده های خود را از خط فقر درآمدی معادل ۲ دالر در روز بالاتر ببرند. در حال حاضر

فقر و گرسنگی در جهان اعلام شده است. با وجود این، ۳۰ هزار کودک به دلیل فقر و همچنین ۸۰۰ میلیون نفر گرسنه در جهان با این معضله دست و پنجه نرم می کنند، وضعیتی که از هرگونه تعریف معقول از کرامت انسانی به دور است. اکنون ۲۳ کشور از فقیرترین کشورهای جهان بشمار میروند که این کشورها عمدتاً در افریقا واقع شده اند. گماشتن کودکان و نوجوانان به کارهای شاقه موانعی را برای پیشرفت تعلیم و تربیه در این کشورها به میان آورده است. دبیرکل سازمان بین المللی کار با اشاره به این که رونق اقتصادی در بخش هایی از آسیا به گسترش شغل ها و شرایط بهترزنده گی منجر شده است، اذعان می کند: «تعداد کسانی که در شرایط نامناسب مشغول کار اند، در افریقا و بخش هایی از امریکای لاتین در حال افزایش است».

بررسی مسیر پر پیچ و خم مبارزه با فقر در جهان گویای این واقعیت است که امروز قاره آسیا در این مبارزه گویا سبقت را از دیگران ربوده و تعداد افراد گرسنه در این قاره فقط در سال های ۱۹۹۰ تا ۲۰۰۱ حدود ۲۵۰ میلیون نفر کاهش یافته است. به اساس گزارش سازمان ملل، فقر در

خاور میانه نیز به دلیل رشد اقتصادی بالا (۵/۵ درصدی) افت محسوسی داشته است. افزایش سریع نفوس آثار و پیامدهای اقتصادی، اجتماعی و سیاسی مهمی را به دنبال داشته است و مهمترین آن افزایش نفوس بوده که مستقیماً بر رشد اقتصادی تأثیر منفی میگذارد. در پهلوی این همه در کشورهای جهان سوم مشکل حقوق بشر پا برجا بوده و بیشترین تخلفات در گزارش های سازمان های حقوق بشر به کشورهای در حال توسعه نسبت داده شده است.

فقر در افغانستان طی سال های ۲۰۰۷ الی ۲۰۰۸ و سال های ۲۰۱۱ و ۲۰۱۲ نه تنها کاهش چندانی نداشته است، بلکه بر اساس یافته های ارزیابی ملی خطر و آسیب پذیری سال های ۲۰۱۳ و ۲۰۱۴ از ۳۵.۸ به ۳۹ فیصد افزایش یافته است. نداشتن سرپناه، خدمات صحی، تعلیم و تربیه، آب صحی و بالاخره غذای ناکافی سبب افزایش فقر گردیده است.

متأسفانه سه دهه جنگ در کشور سبب از بین رفتن تمامی زیربناهای اقتصادی گردید و منجر به آواره شدن میلیون ها تن از هموطنان ما شده که روند زنده گی عادی مردم را آسیب زیاد رسانید. همچنان

خشک سالی و آفات طبیعی در سال های گذشته و سرازیر شدن سیلاب ها به علت از بین رفتن جنگلات طبیعی، امراض نباتی، هجوم ملخ ها در مزارع زراعتی و غیره به اقتصاد مردم روستاها صدمه زده و زمین های زراعتی و مواشی مردم برخی مناطق از بین رفته و سبب رکود اقتصاد خانواده ها گردید. بیکاری نیز به عنوان عامل اصلی فقر محسوب میشود. عمدتاً در روستاها جوانان بیشتر از مراکز شهری بیکار میباشند و تعداد زیاد افراد بیکار، فاقد سواد هستند و نمیتوانند شغل خوب و پر درآمد یابند و عاید قابل ملاحظه را بدست بیاورند.

ارقام نشان می دهد که طی سال های یاد شده، رشد اقتصادی افغانستان طور اوسط ۶.۹ درصد بوده و اندازه سرمایه گذاری ها توسط دولت و جامعه جهانی طی این مدت افزایش قابل ملاحظه داشته است. اساس ارزیابی های متعدد که توسط نهادهای بین المللی طی سال های متعدد صورت گرفته است، دلالت بر این میکند که رشد اقتصادی به تنهایی نمیتواند بر کاهش فقر تأثیر داشته باشد.

پیشنهادات:

بعضی از موضوعات را باید در جهت ایجاد فرصت های کاری و فقرزدایی در کشور در نظر داشت که قرار ذیل آن ها را بیان می نمایم:

- اولویت بندی ساحات مختلف کشور برای سرمایه گذاری
- تشویق سرمایه گذاران خارجی در جهت استفاده و استخراج منابع طبیعی
- اراده سیاسی، اقتصادی و مدیریتی جدی برای مبارزه با فقر و ایجاد تحول در نظام اقتصادی با انتخاب افراد متخصص و مسلکی با استفاده از سیاست های معقول اقتصادی
- ایجاد طرح های معقول از جانب دولت جهت جلوگیری از فرار مغزها و افراد آماده به کار بخصوص فارغان پوهنتون ها
- انگیزه کاهش وابستگی به محصولات خارجی با حمایت صنایع کوچک داخلی از جانب دولت
- نظارت، هدایت و ارزیابی، مقامات پلان گذار و طراح سیاست ها و عملکرد های اقتصادی جهت

پیشبرد اهداف اقتصاد ملی و کاهش

زمینه های فقر

- آموزش های فنی و حرفه ای و مهارتی نیز می تواند در کاهش آسیب های اجتماعی و تعدیل فقر ممد باشد.

- ایجاد بند های آبی به شکل ستندرد و مخزن آب برای زمین های بدون حاصل
  - ایجاد فرصت های شغلی برای افراد آماده به کار
  - رسیده گی به نیازمندان بخصوص اطفال بی بضاعت در قسمت تعلیم و تربیه آنها از جانب دولت
- نتیجه گیری:

در شرایط کنونی برای رفع کاهش فقر، ایجاد فرصت های کاری، سرمایه گذاری در بخش معادن، صنایع و همچنان زراعت میتواند سبب ایجاد اشتغال گردد. از اینکه افغانستان یک کشور زراعتی است دولت میتواند با حمایت از محصولات زراعتی از طریق کاهش مالیات و تعرفه های گمرگی بر ماشین آلات پیشرفته زراعتی و افزایش تعرفه های گمرگی بر واردات محصولات زراعتی، بازاریابی داخلی و خارجی، ایجاد سردخانه ها برای محصولات زراعتی

و پارک های صنعتی این سکتور حمایت

نماید. حمایت از سرمایه گذاری در صنایع

زراعتی باعث ایجاد کار، افزایش عاید

دهاقین و کاهش فقر میگردد. □

منابع و مآخذ:

<http://sarmayepress.com/fa/news>

<http://www.avapress.com>

غلام حسن زاهدی
لیسانس پوهنځی اقتصاد پوهنتون کابل

نقش کارآفرینی در رشد اقتصاد

تعریف کارآفرین

واژه کارآفرین یا Entrepreneur به معنای متعهد شدن است که از زبان فرانسوی به دیگر زبان‌ها راه یافته است. انگلیس‌ها سه اصطلاح ماجراجو، متعهد و کارفرما را در مورد کارآفرین به کار می‌بردند. از نظر آن‌ها، کارآفرین کسی است که توانایی، تقبل و تحمل سازماندهی مخاطره‌های یک فعالیت اقتصادی را دارد.

در حقیقت کارآفرین کسی است که نوآوری خاص داشته باشد. این نوآوری می‌تواند در ارائه یک محصول جدید، یک خدمت جدید و در طراحی یک

فرآیند نوین و یا نوآوری در رضایت مشتری... باشد.

کارآفرینان در واقع به تغییر، به عنوان مقوله تعیین کننده می‌نگرند، آن‌ها ارزش‌ها را تغییر می‌دهند و ماهیت آن‌ها را دچار تحول می‌کنند. آنان برای تحقق این ایده، قدرت خطر پذیری خود را به کار می‌گیرند. آنها تصمیم‌گیری درست می‌کنند و از اینرو هر کسی به درستی تصمیم اتخاذ نماید، به نوعی کارآفرین محسوب می‌شود.

از نظر «شومیتز» کارآفرین نیروی محرکه و موتور توسعه اقتصادی است. وی مشخصه کارآفرین را نوآوری

می‌داند. همچنین «جفری تیمونز» معتقد است که کارآفرین فردی است که باعث خلق بینش ارزشمند، از هیچ می‌شود.

کارآفرینی

روندی که بتواند با استفاده از خلاقیت، چیز نوی را همراه با ارزش جدید با استفاده از زمان، منابع، تقبل خطر و به کارگیری همراهان بوجود آورد، کارآفرینی گویند. کارآفرینی فقط فردی نیست، بلکه سازمانی هم می‌تواند باشد، حتی شرکت‌های بزرگ اعم از دولتی و خصوصی می‌توانند به کارآفرینی دست زنند. امروز حتی صحبت از دولت کارآفرین به میان آمده است.

به عقیده «ارتور کول» کارآفرینی عبارت از فعالیت هدفمند بوده که شامل یک سلسله تصمیم منسجم فرد یا گروهی از

افراد برای ایجاد، توسعه یا حفظ واحد اقتصادی است.

«روبرت نشات» کارآفرینی را قبول مخاطره، تعقیب فرصت‌ها، ارضای نیازها از طریق نوآوری و تأسیس یک کسب و کار می‌داند. از نظر «پیترو دراکر» کار آفرینی یک رفتار می‌باشد و در واقع به کار بردن مفاهیم و تکنیک‌های مدیریتی، استندرد سازی محصول، بنا نهادن کار بر پایه آموزش می‌باشد.

عوامل کلیدی کارآفرینی

شش عامل کلیدی در مورد کار آفرینی وجود دارد که عبارتند از:

- شناخت هدف
- داشتن افق
- به کارگیری خلاقیت‌های ذهنی
- جامعه‌گرا و جامعه‌پذیر بودن
- شهامت، ابتکار، امید وار و خطر پذیر بودن
- واقع‌بینانه برخورد کردن با تفاوت بین خلاقیت‌ها و فرصت‌ها

ویژه‌گی‌های کارآفرینان

تا به حال ویژه‌گی زیادی در خصوص کارآفرینان بیان شده است. همه کارآفرینان در صفات فردی یکسان نیستند، اما ویژه‌گی‌های عمومی در آن‌ها

وجود دارد که خلاقیت و نوآوری، هدف‌گرایی، ریسک‌پذیری، فرصت‌گرایی و فرصت‌شناسی، آینده‌نگری و دور اندیشی، انعطاف‌پذیری، اهل کار و عمل، اعتماد به نفس و خودباوری و واقع‌بینی شامل آن می‌باشند.

مزایا و منافع کارآفرینی

کارآفرینی دارای یک سلسله مزایا و منافع است که ذیلاً به آنها اشاره می‌نمائیم:

- کارآفرینی عامل ترغیب و تشویق سرمایه‌گذاری است،
- کارآفرینی عامل تحریک و تشویق حس رقابت است،
- کارآفرینی عامل تغییر و نوآوری است،
- کارآفرینی باعث ایجاد اشتغال می‌شود،
- کارآفرینی کیفیت زنده‌گی را بهبود می‌بخشد،
- کارآفرینی موجب توزیع مناسب درآمد می‌شود.

بنابر منافع مذکور، امروز در تمام سرمایه‌گذاری‌های دنیا سعی بر این است که مغزهای متفکر صنعتی را شناسایی و جذب کنند و دلیل آن این است که دنیای امروز، جهان علم و تکنالوژی است و

ارزش اصلی تولید در مغز انسان‌ها نهفته است.

نقش کار آفرینی در اشتغال

زمانی که کارآفرینان یک شغل جدید را شروع می‌کنند، بالطبع حداقل به یک یا چند نیروی استخدام نیاز دارند تا کارهای خود را سامان بخشند. کارآفرینان به علت قابلیت اشتغال‌زایی که دارند، به کاهش نرخ بیکاری که از اهداف کلان اقتصادی و اجتماعی دولت‌ها است، کمک می‌کنند.

بنابر این، کار آفرینی می‌تواند زمینه ساز اشتغال نیروی کار باشد و نوآوری که در یک فعالیت اقتصادی توسط خود فرد ایجاد می‌شود، منجر به ایجاد اشتغال در جامعه می‌شود. براساس آخرین نظر سنجی که تحت عنوان فرهنگ کار و کارآفرینی در جهان راه‌انداخته شده بود، در سال ۲۰۰۰ میلادی بیش از ۶۲ درصد از جمعیت دنیا اظهار داشتند که می‌خواهند دارای شغل مستقل (فعالیت خود اشتغالی) باشند و ۳۴ درصد از کل جمعیت بالا آماده پذیرش ریسک به منظور دستیابی به رضایت شغلی متکی بر فعالیت‌های فردی تأکید داشتند.

راه کارهای ترویج کارآفرینی

با ضرورت روزافزون نیاز به افراد کارآفرین در جامعه ما به ویژه بعد از جنگ‌های پیاپی و دوران سازندگی که با رشد صنعت مواجه هستیم باید تمام ارگان‌ها با همکاری هم در این زمینه قدم بردارند و هر کدام نقشی را بر عهده گیرند و نقش دولت در این میان از همه مهم تر است.

به منظور تشویق کارآفرینان باید یک سلسله موارد در نظر گرفته شود که آن موارد قرار ذیل اند:

– تنظیم و تدوین سیاست‌های بلند مدت و میان مدت در خصوص حمایت از فعالیت‌های کارآفرینی و کارآفرینان نوپا

– ترویج فرهنگ کارآفرینی و معرفی کارآفرینان مبارز از طریق مطبوعات و قدردانی از آن‌ها

– تهیه فلم و سریال در مورد زنده گی کارآفرینان مبارز و تشویق مردم به سوی کارآفرینی توسط رسانه‌ها

– وارد کردن مضامین کارآفرینی در کتاب‌های درسی به ویژه در فاکولته اقتصاد پوهنتون‌های دولتی می‌تواند بذر ایجاد انگیزه کارآفرینی را در

دانشجویان بارور کند

– فراهم سازی شرایط محیطی لازم برای پرورش و رشد استعداد‌های کارآفرینی

– برگزاری سمینار، نشر مقاله و ارائه سخنرانی به منظور تغییر دانش و معرفت مدیران و سیاست گذاران و کارگزاران مؤسسات

– گسترش فرهنگ کارآفرینی در بخش دولتی و تعاونی

– تدوین دوره‌های آموزشی بلند مدت در چارچوب دوره‌های تحصیلی کارشناسی، کارشناسی ارشد و دوکتورا در مؤسسات تحصیلات عالی، ایجاد مراکز آموزشی مستقل و مراکز آموزشی مدیریت در سطح

مکاتب عالی، متوسطه و ابتدایی

– حمایت‌های دولتی و خصوصی جهت فعالیت بیشتر و مطلوب‌تر کارآفرینان

– ایجاد و گسترش صنایع کوچک به منظور بهره‌برداری از ظرفیت‌های خالی اقتصاد کشور

– اصلاح سیاست‌ها و قوانین دست و پا گیر

– برگزاری جلساتی با حضور کارآفرینان و بیان مشکلات موجود بر

سرراه آنان و ارائه شیوه‌های مقابله با

آن

– معرفی یک روز به عنوان روز کارآفرین تا به عمل آن‌ها ارزش و اعتبار بخشیم

در خاتمه امید آن می‌رود که فضای کشور به گونه فراهم شود که کارآفرینان بتوانند رشد نمایند و این امر مستلزم همکاری نزدیک محافل علمی و مؤسسات اجرایی برای شناسایی و پرورش و توسعه استعداد‌های افراد است تا بتوانیم هر چه بهتر و بیشتر از این ذخایر گران‌بها به نحو احسن استفاده نماییم. □

منابع و پی‌نوشت‌ها:

1. دکتر سید رضا صالحی امیری، کتاب نوآوری و کارآفرینی، ۱۳۸۷
2. <http://www.bijade.com/posts/writing-۳۰۸۱.html>
3. <http://modiresabz.com>

بانکداری الکترونیکی،

یکی از نیازهای عصر حاضر

سال ها از عصر حساب و کتاب، چوب خط و مبادلات کالا به کالا می گذرد، قرن ها گذشت تا هر کدام آنها جایگاه خود را بدست آورند، اما عصر کنونی؛ عصر ارتباطات و سیستم های الکترونیکی است که جهان تغییرات اش را به طور روزافزون تجربه می نماید.

در حال حاضر بانکداری الکترونیکی به عنوان یکی از مظاهر عصر کنونی شناخته می شود که قدامت اش به بعد از جنگ جهانی دوم می رسد، که در آن زمان کمپیوتر به کارش آغاز نمود، و در سال ۱۹۶۰ اینترنت بمیان آمد، این پدیده از آن زمان تا امروز به سرعت به کارش ادامه می دهد.

رشد روز افزون معاملات تجاری در سطح جهان، ظهور پدیده تجارت الکترونیکی و نقل و انتقال منابع پولی و مالی، به عنوان بخش تفکیک ناپذیر تجارت الکترونیکی مطرح می شود که نقش بانکداری الکترونیکی در آن هویداست. بانکداری الکترونیکی در اوج استفاده از تکنالوژی ارتباطات و اطلاعات در برگیرنده خدمات ۲۴ ساعته بشمول روز های تعطیل یعنی فارغ از قید مکان و زمان تعریف

گردیده است. در این سیستم انتقال مستقیم وجه از یک حساب به حساب دیگر به جای پول نقد یا چک صورت می گیرد. در نظام تجارت جهانی ضرورت یک سیستم بانکی کارآمد جهت حضور در بازار های جهانی و سایر سازمان ها نظیر سازمان تجارت جهانی ایجاب می نماید تا بانکداری الکترونیکی، نه به عنوان یک انتخاب بل به عنوان یک ضرورت پنداشته شود.

در جامعه ای که بانکداری الکترونیکی شکل بگیرد، باید به رونق تجارت الکترونیکی آن نیز امیدوار بود، زیرا بانکداری الکترونیکی خود پیش نیازی برای ورود به دنیای رمز و راز تجارت

الکترونیکی است.

بناءً با تمام تفاسیر فوق نباید از مزایای بانکداری الکترونیکی غافل شد، چون بانکداری الکترونیکی بهترین وسیله ای برای کاهش مصارف، افزایش کارایی و ایجاد ارزش افزوده برای مشتریان می باشد. امروز مشتریان بانک ها وقت کمتر برای انجام فعالیت ها و معاملات پولی چون مراجعه حضوری به بانک را دارند، آنها از طریق بانکداری الکترونیکی خواهان خدمات سریع و راحت بوده و نمی خواهند تا ساعت ها منتظر باز شدن دروازه بانک ها باشند. همچنان به هر اندازه ای که بانک ها بتوانند سرعت پذیرش خدمات الکترونیکی خود را افزایش

دهند، به همان اندازه سریعتر به سود آوری دست می یابند.

مزایای بانکداری الکترونیکی نه تنها به کاهش هزینه ها منجر می شود، بل با تعمیم بانکداری الکترونیکی می توان از اثرات اجتماعی و اقتصادی آن مانند کاهش هزینه چاپ بانکنوت ها و عدم ضیاع وقت نام برد. بانکداری الکترونیکی شامل تمام کانال های الکترونیکی بوده و مشتریان جهت دسترسی به حساب های خود، پرداخت صورت حساب و نقل و انتقال وجه بین حساب های بایع و مشتری از آن استفاده نموده و عملیات بانکی خود را بدون توجه به مکان و بدون مراجعه به بانک، با استفاده از کامپیوتر، شخصی و شبکه های ارتباطی از راه دور انجام می دهند و همچنان می توانند امکان خرید و فروش سهام و اوراق قرضه را نیز از طریق انترنت بدست آورند.

در جهان امروز، کشورهای پیشرفته در تلاش اند تا ارتباطات تجاری خود را از سوی سخت افزار، بسوی نرم افزار تغییر دهند و جهت رشد اقتصادی بناهای مالی شان از سیستم بانکداری الکترونیکی استفاده نمایند. باید یاد آور شد که اقتصاد جدید با اقتصاد قدیمی در یک نقطه به هم پیوند دارند که آن نقطه را بنام تهاتر، پایاپای یا معاوضه می گویند، تجارت

پایاپای یا معاوضه در دادو ستد معاملات زراعتی و صنعتی از گذشته های دور تا حال در جهان وجود دارد.

در حال حاضر با گسترش بانکداری الکترونیکی تمام ابعاد زندگی بشر به ویژه بُعد اقتصادی آن دچار تحول عمیق و بنیادین گردیده است، به جرأت می توان گفت که عدم توجه به این روند موجب اختلال در روابط اقتصادی و اجتماعی می گردد. حضور در بازارهای جهانی با استفاده از شیوه های موفق و کارآمد بانکداری الکترونیکی از جمله ضرورت های نظام بین المللی کنونی است.

افغانستان از سال ۱۳۸۱ بدینسو گام به گام پیشرفت هایی را در زمینه بانکداری الکترونیکی تجربه می نماید که سهولت های زیادی را به مشتریان نظام بانکی بمیان آورده است و همچنان در تلاش است تا همه سیستم های بانکی را به شکل الکترونیکی در هر نقطه کشور توسعه بخشد.

بدون تردید، بهره گیری از تکنالوژی معلوماتی در زمینه های مختلف تجاری و مالی یکی از ابزارهای لازم برای افزایش کارایی سیستم مالی و تجاری در اقتصاد کشور ما محسوب می گردد. استقرار نظام بانکی کارآمد، ضمن ارتباط با سیستم های بین المللی، توانائی ارائه خدمات

بانکی نوین در پرتو بانکداری الکترونیکی جهت رشد اقتصادی از ضرورت های عمده کشور محسوب گردیده و خوشبختانه در این اواخر در این زمینه اقدامات جدی صورت گرفته و این روند بصورت دوامدار، بدون سکتگی و با ایجاد زیر ساخت های لازم ادامه دارد. □

عبدالحفیظ شاهین

منابع:

۱. www.civilica.com / عنوان مطلب :

بانکداری الکترونیکی انتخاب ! : نویسندگان / مجتبی کلانی تربقان / رستم پور رشیدی و سنجر سلاجقه / هر کدام به نوبه خود دانشجو و استاد در دانشگاه آزاد اسلامی واحد بین الملل / تاریخ نشر مطلب : سال ۱۳۹۲

۲. www.bultannnews.com / عنوان

مطلب : بانکداری الکترونیکی، یک امر ضروری است نه یک انتخاب / نویسنده محسن بیات / تاریخ انتشار مطلب: ۴ / دلو / ۱۳۹۸

۳. www.en-bank.com / عنوان مطلب :

بانکداری الکترونیکی - انترنت همراه

نقش زنان در اقتصاد خانواده و اجتماع

همان گونه که خانواده به عنوان واحد کوچکی از اجتماع در پیشرفت و توسعه فرهنگی جامعه نقش دارد، در توسعه و رشد اقتصادی جامعه نیز نقش اساسی را ایفاء می کند. به همین منوال حضور زنان در عملکرد و چرخه های اقتصاد کشور نیز حایز اهمیت است.

یکی از اساسی ترین اهداف تشکیل خانواده، بقای نسل و تربیت نیروی انسانی مورد نیاز جامعه بوده و همچنان رشد و

توسعه اقتصادی در گرو نیروی کار فعال و تحصیل کرده است. بر همین اساس خانواده، اولین پایگاه تربیت و پرورش منابع انسانی محسوب می گردد. امروز تیوری سرمایه انسانی در مقابل سرمایه فزیک، مورد توجه اقتصاد دانان و جامعه شناسان دنیا قرار دارد. در این تیوری سرمایه های انسانی با ارزشتر از دارایی ها و منابع طبیعی و ذخایر زیرزمینی به شمار می روند و به هر اندازه ای که روی انسان ها

سرمایه گذاری شود، به همان اندازه رشد و توسعه جامعه و اقتصاد خانواده را در پی دارد. از اینرو پیشرفت علم و دانش، سبب می شود تا نگرش و مهارت افراد و ظرفیت تولیدی جامعه ارتقا یابد و در نتیجه رشد و توسعه فرهنگی، سیاسی، اقتصادی و اجتماعی تسهیل و تسریع می گردد. این نظریه می تواند در دو سطح خرد و کلان نتیجه مطلوبی داشته باشد. در سطح خرد، بازدهی خصوصی را افزایش

می‌دهد و در سطح کلان رشد و توسعه جامعه را به همراه دارد. چون پرورش منابع انسانی از کانون خانواده آغاز می‌شود، مادران نقش اساسی را در زمینه تربیت و پرورش فرزندان خویش ایفاء می‌کنند که این خود اثرگذاری قابل توجه آنان را آشکار می‌سازد.

زنان به عنوان عامل پرورش و رشد نیروی کار، در بهره‌وری و تولید ناخالص ملی سهم دارند، که با سرمایه‌گذاری روی آنها در اطلاعات، دانش، نگرش و مهارت آنها افزوده خواهد شد.

زنان با فراهم کردن و آماده ساختن محیط خوب برای تأمین نیازهای مادی و معنوی و توجه به صحت روحی، جسمی و روانی اعضای خانواده، اثر مستقیم بر پرورش و ترتیب نیروی کار، اقتصاد خانواده و اقتصاد کشور دارند.

زنان با توجه به نقشی که در خانواده ایفاء می‌کنند، می‌توانند به عنوان یکی از محورهای اصلی پیشرفت و توسعه محسوب شوند. با توجه به واقعیت‌های جهانی، متأسفانه زنان از موقعیتی نامطلوب در سطح بین‌المللی برخوردارند، بطور مثال تفاوت در سطح سیاست‌گذاری،

سرمایه‌گذاری و دریافت حقوق برای کار مساوی که این موضوع یک پدیده جهان شمول است.

زنان روستایی، قشر زحمتکش و فعال بوده که در تمام فعالیت‌های روزانه اعم از زراعت، مالداري، تولید لبنیات، فرش، گلیم و شالبافی، نخ، چادر، هیزم، ساخت ظروف و صنایع دستی و غیره دوشادوش مردان علاوه بر امور کارخانه، سهم می‌باشند.

بنابر این، فراهم سازی زمینه بسند بردن سطح توانائی‌های اقتصادی و اجتماعی زنان و برنامه ریزی جهت مشارکت آنان در فعالیت‌های گوناگون یک امر ضروری پنداشته می‌شود. در مناطق روستایی، زنان به مراتب بیشتر از مردان در اقتصاد خانواده و فعالیت‌های درون منزل نقش دارند که این زحمات آنها موجب رونق اقتصاد خانواده و جامعه می‌شود.

زنان و توسعه

یکی از مسائلی که باید دولت‌ها و حکومت‌ها به آن توجه نمایند، بحث توسعه روستایی بخصوص در کشورهای توسعه نیافته است. به دلیل عدم سیاست‌گذاری و برنامه ریزی صحیح در

قسمت ارتقاء سطح کیفی زندگی مردم روستایی در این کشورها، مهاجرت روستائیان به شهرها به طور قابل ملاحظه‌ای افزایش یافته و این مسئله موجب رشد شهرنشینی و بروز مسائلی چون ناهنجاری‌های روانی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی در جامعه می‌گردد.

ایجاد تشکیل‌های محلی و سازمان‌های منطقه‌ای با حضور مؤثر زنان و با مشارکت اهالی روستاها جهت حل و فصل مشکلات نیز از جمله موارد پر اهمیت و تأثیرگذاریست که باید در برنامه ریزی‌های منطقه‌ای به آن پرداخته شود. در فرآیند توسعه و تغییر نظام اقتصاد زراعتی پیشرفته، ارزش کار زن که قبلاً به صورت نیروی کار بدون مزد در خانواده بود، به پول تبدیل شده و در اختیار او قرار می‌گیرد. به جز از بخش زراعت که حوزه اصلی کار زنان روستایی است، در دو بخش دیگر اقتصاد، یعنی صنعت و خدمات نیز حضور زنان روستائین دارای اهمیت می‌باشد.

نقش زنان در روستاها

زنان روستایی در فعالیت‌های زراعتی، منابع و خدمات در مناطق خویش به عنوان

تولید کننده گان نقش کلیدی دارند. زنان روستایی بهره‌ورترین زنان جامعه و از جمله افرادی هستند که در مشاغل تولیدی مصروف اند. توجه به زنان روستایی به عنوان یک بازوی قدرتمند در توسعه روستایی می‌تواند اثرات بسیار مثبت و انکارناپذیری را در این راستا به همراه داشته باشد. دسترسی زنان به زمین‌های زراعتی، تولید محصولات و تحقق اهداف زراعتی و همچنان به منظور افزایش بهره‌مندی خود زنان دارای اهمیت است. بسیاری از محققان به این نتیجه رسیده‌اند که جمع‌آوری حاصلات و بهره‌وری زنان در سایر امور تولیدی به سطح آموزش آنها ارتباط دارد. هر زمانیکه زنان از برنامه‌های آموزشی استفاده کرده‌اند، تولیدات و درآمد آنها افزایش یافته‌است. اقتصاد روستایی کشور، از نقطه نظر افزایش بهره‌وری فعالیت‌های اقتصاد روستایی نیازمند توجه بیشتر است. در این میان با توجه به نقش مهم زنان روستایی در فعالیت‌های زراعتی، تمرکز و توجه ویژه به این قشر عظیم از جامعه و فراهم ساختن خدمات حمایتی، آموزشی و ترویجی، می‌تواند به رفع موانع و چالش

های سد راه آنها کمک کرده و در نهایت منجر به افزایش و بهبود بهره‌وری آنها در بخش زراعت و در نتیجه افزایش رفاه و آسایش مردم روستایی گردد. بنابراین، با شناخت نیازها، خواسته‌ها و علایق زنان و تعیین مسایل، منابع و اولویت‌ها باید برنامه‌های ترویجی و آموزشی مناسب برای آنها فراهم شود. همچنان به برنامه‌های سوادآموزی و به طور کلی آموزش‌های حرفه‌ای به هدف بهره‌مندی بهتر زنان، به راه اندازی برنامه‌های ترویجی و آموزشی توجه خاص مبذول گردد و در ضمن، باید تا حد امکان فرصت دسترسی به انواع منابع مورد نیاز آنها در فعالیت‌های زراعتی فراهم شود. در سال‌های اخیر شرکت‌ها در برنامه‌های مربوط به توسعه روستایی، اعم از ساماندهی تشکیل‌های تعاونی مربوط به زنان، ایجاد و راه اندازی کارخانجات کوچک صنایع دستی در روستاها و مکان فروش آنها، سازماندهی گردد. زنان، در حال حاضر در پهلوی مردان در کلیه امور از دهقانی گرفته تا تجارت و امور اداری سهیم‌اند و حتی در مواردی

دیده شده‌است که برنامه‌ریزی‌های در رابطه با ارائه نوع خدمات توسط زنان صورت می‌گیرد. □

احمد ضیا رفیقی

منابع:

1. www.eqmweekly.com.af

2. www.isna.ir/news

3. www.asiyo.ir/index

بانکوت های غیر قابل چلند

بانکوت های قابل چلند

د افغانستان بانک

بانک

ماهنامه د افغانستان بانک

سال یازدهم شماره ۱۲۲، اسد ۱۳۹۶

ګرانو هېوادوالو! زموږ د ګران هېواد پولي واحد، افغانۍ دي